

Laia Fàbregas presenta 'La llista', una novel·la sobre la immigració i la recerca

La nena dels cent amics

Lluís Lloret
BARCELONA

Tot i que assegura que va néixer a Barcelona (1973), Laia Fàbregas té aspecte de *guiri*, i així deu ser més fàcil escriure en idiomes no materns i que no grinyoli. El 1997 va anar a viure a Holanda i va aprendre l'idioma. "Potser pel fet de ser catalana vaig mostrar respecte per la cultura que m'acollia i sensibilitat per la seva llengua". Va escriure la seva primera novel·la (*La nena dels nou dits*, 2008) en neerlandès. I va ser un èxit. Té facilitat amb els idiomes i sempre li ha agradat escriure, tot i que la seva formació és artística. "El que faig és molt conceptual, un cop pensat, ja està, no cal més; les novel·les em permeten incloure aquesta mena d'obres".

Ens presenta *La llista*, novel·la també escrita en neerlandès, traduïda per ella mateixa al català i publicada, precisament, per Amsterdam. "Sempre començo amb una frase que em condueix fins a la resta de la història; no plantejo els temes, van apareixent". A *La llista*, l'inici és: "Es va morir durant l'atterratge". En la tercera novel·la, en què ja treballa, la

Laia Fàbregas presenta 'La llista' després de l'èxit que va tenir amb el seu debut, 'La nena dels nou dits' ■ QUIM PUIG

primera frase i "va sortir en català". "Tinc ganes d'escriure en català, però encara no tinc clar en quina llengua l'escriuré", diu.

La seva narrativa té una aparença senzilla per voluntat pròpia, "i una mica per limitacions lingüístiques que vaig resolent a

mesura que n'aprenc". Els temes que hi apareixen, també en l'obra anterior, poden ser sobre la memòria, la nostàlgia, la recerca, la immigració, la política...

La llista és la història a dues veus d'un extremeny que emigra a la dècada dels seixanta a Holanda per

treballar a la Philips. En el present de l'obra, l'ancià coincideix en un avió amb una noia holandesa que, instigada per una capsa de fusta que du ell, inicia un procés de recerca dels tres fills de l'emigrant i així sap que la dona va ser una artista amb, entre altres, un projecte concret: rebre cartes que mai obrirà. Aquest projecte l'està duent a terme Fàbregas: "Tinc unes 80 cartes de persones reals dirigides a una artista fictícia, la Willemien, per això sé que mai les obriré, són d'ella; potser és que no m'atreveixo a exercir d'artista i ho faig a través seu". L'abril vinent farà 10 anys que es creua una carta diària amb una amiga holandesa. I escriuen a mà i enganxant segells "que cada cop costa més trobar". Tot i això nega tenir cap relació amb ningú de Correus.

L'obra, que alterna capítols dels records del vell i

"Sempre començo amb una frase que em condueix fins a la resta de la història"

del present de la jove, recull més iniciatives de l'autora: "Crear una llista de 100 noms, una constel·lació de gent imaginària". Sovint s'autocorregeix o busca la paraula adient entre les llengües que utilitza (cal afegir-hi l'espanyol i l'anglès), i s'agraeix la sinceritat, gairebé humilitat, amb què conversa, sense vestir de falsa intel·lectualitat el seu discurs. Queda inclosa a la nostra llista. ■

Gent

M.J. Jordan

Tous s'implica amb Manresa

Viure còmodament enmig d'un món de glamur és el més habitual per a la família Tous, que en els últims anys han aconseguit fer un imperi amb forma d'os-set daurat. I en són ben conscients. Festes, presentacions, diamants, anuncis amb **Kylie Minogue** (que, per cert, acaba aviat el seu contracte amb la casa) són el context habitual d'una família que viu de la joieria i la promou arreu. "Si no vols, realment no veus el que passa al teu voltant", explica **Rosa Tous**, una de les quatre filles de la parella fundadora de la firma, **Salvador Tous i Rosa Oriol**, en la setmana en què han presentat la Fundació Rosa Oriol. I el que passa al teu voltant és que la crisi econòmica ha fet estralls "no només entre els immigrants, sinó també amb gent de Manresa de tota la vida", i la poderosa i coneguda família de joiers no ha volgut tancar-hi els ulls i ha donat forma a la fundació per ajudar les famílies manresanes en risc d'exclusió.

De fet, la iniciadora del projecte ha estat la monja **Lucía Caram** una activista incansable des de fa anys, amb blog propi, una petita ONG a Tucumán, i força mediàtica. De fet la coneixia **José Bono** (vinculat a Tous perquè la seva exdona té sis botigues de la marca), que va ser qui la va presentar a Rosa Oriol quan la cua de peticions d'aliments a la porta del convent creixia de manera imparable. I a partir d'aquí tot es va mobilitzar. "Vaig trucar a supermercats, bancs... vam poder tenir un local i es va iniciar una plataforma ciutadana de voluntariat, que funciona amb molta entrega. En un any i mig hem creat un banc d'aliments per a famílies en situació límit i volem que la cosa vagi a més, per això fem la Fundació", diu Rosa Tous que, de sempre, ha estat vinculada a projectes

Rosa Tous, Alba Tous, Eugenia M. de Irujo, Rosa Oriol i Salvador Tous en un moment de la presentació ■ AVUI

d'ajuda al Tercer Món i és mare de tres nens adoptats.

El projecte tira endavant i ara busca la complicitat de més empresariat i ciutadania. Alguns dels membres de la família, com **Lluís Corominas** (a l'espera de judici per haver disparat contra un lladre) s'hi han implicat a fons ("s'entén a la perfecció amb Sor Lucía") i donen suport a la iniciativa estrets col·laboradors de la casa, com **Eugenia Martínez de Irujo**, molt lligada a la Fundació Pequeño Deseo. La filla de la duquesa d'Alba no va faltar a la festa (presentada per **Helena García Melero**) i és habitual de Manresa (on finalitza una nova col·lecció) i Barcelona. Li agrada tant que arrossega la seva nena cap a Catalunya ("el seu pare la porta cap avall i jo cap amunt", reia pensant en les arrels sevillanes del torero).

També hi van assistir **Artur Mas**, **Marina Geli** i l'alcalde de Manresa, **Josep Campubí**, en una jornada emotiva en què Gossos va compartir escenari amb la mezzosoprano i el pianista manresans **Mireia Pinto i Manel Camp**, i en què no van faltar castells humans. "Fer això també és la nostra manera de donar les gràcies a Manresa per tot el suport que ens ha donat en aquests anys de creixement", apunta Rosa Tous, il·lusionada amb la idea de poder arribar a fer un alberg.

Liceu Òpera Barcelona 10/11

Recital
Violeta Urmana

OCTUBRE 2010 Dia 4, a les 20 h

Violeta Urmana, *soprano*
Jan Philip Schulze, *piano*

Obres de Rossini, Bellini, Liszt, Mahler, Txaikovski, Strauss i altres.

www.liceubarcelona.cat

Sala Petita
01.10.10
14.11.10

Direcció:
Manuel Dueso

Teatre Nacional de Catalunya www.tnc.cat

ADRIÀ GUAL

MISTERI DE DOLOR

902 10 12 12